

De multiculturele samenleving mislukt?

5 april '11, Vredescentrum, Antwerpen
In het kader van de Week van de Religies

Samuel Bamberger, inspecteur joodse godsdienst, en Aaron Malinsky, leraar jodendom

Jamal Maftouhi, imam, en Ahmed Azzouz, inspecteur islamitische godsdienst

Peter Keersmaeckers, VSKO – identiteit en Rik Hoet, vicaris bisdom Antwerpen

Moderator: Ronald Sledsens

KORT VERSLAG IN FLITSEN – JAN VANDEN BERGHE, PAX CHRISTI, VREDESSPIRITUALITEIT

Moderator:

Merkel, Cameron, Sarkozy, Leterme: multiculti is mislukt.

Wat noemen zij “cultuur”? Nationaliteit en etniciteit?

Culturisme: met het gevaar dat je mensen ziet als ‘vertegenwoordigers’ van een cultuur, een religie. Dit leidt tot wij-zij-denken, verhindert om de verschillen te zien binnen de eigen groep en leidt zelfs tot het verlenen van echtheidscertificaten: een Belg die tot een Marokkaan op zeker ogenblik zegt: “Maar neen, jij bent geen Marokkaan meer, jij bent een echte Belg!”

Dit culturisme belet dat je elkaar echt ontmoet.

De werkelijkheid is dat ik misschien 9 culturen in me draag: die van mijn familie, mijn geloof, mijn geboortestreek, mijn hobbyclub enz. Er zijn evenveel culturen als ‘sociale systemen’!

Ahmed

Die uitspraken van politici dienen om stemmen van rechts te winnen.

Er zit een lijn in de evolutie: media demoniseren allochtonen, leidt tot tegenreactie in hun wereld, nog grotere afkeer bij autochtonen, nog zwaardere uitspraken...

Peter

Die uitspraken vertrekken van de vraag “hebben ze zich aangepast?” – zonder duidelijk te maken (en zonder visie): wat men bedoelt met “aangepast”.

Jamal

Moet, kan een moslimgemeenschap “gelijk” zijn aan een katholieke gemeenschap? Neen toch!

Samuel

Wij (deelnemers aan dit debat) willen integratie, de overheid wenst assimilatie, en dus geen erkenning van / respect voor de eigenheid van diverse religies.

Eigenaardig: leerlingen kunnen vrijaf vragen om een aantal feestdagen van hun religie te beleven, maar leerkrachten niet: zij moeten op school zijn – zelfs als er geen leerlingen zijn!

Moderator

Stelling: als de economie slechter gaat, wordt de kwestie van de multiculturaliteit een veel scherper probleem. Zou economische groei dan tot minder spanningen leiden?

Rik

Antisemitisme is niet gebonden aan economische conjunctuur.

Ahmed

Meer werkloosheid leidt tot meer verzuring, zoeken naar zondebokken. Dan zijn het Turken, Marokkanen die het 'werk' afnemen van anderen (in de perceptie).

Nog even terug naar het eerste onderwerp: wat moet er gebeuren NA de "mislukte multiculturele samenleving"? Terug naar een monogame cultuur? De 4^e generatie terugsturen kan toch niet!

Peter

Socio-economische factoren spelen een rol. Inderdaad: zondebokken.

Vaststelling dat het onderwijs de sociale kloof versterkt (resultaat van Europees onderzoek). Nog altijd relatief erg weinig allochtonen in hoger onderwijs.

Moderator

In een globaliserende wereld: wat kan daarin de bijdrage zijn van uw eigen religie?

Samuel

Mijn religie levert structuur aan het leven.

Aaron

Diversiteit is een rijkdom. Hij bevestigt het aspect 'structuur': je bent Jood 24 uur op 24, alles is geregeld voor een gelovige jood.

Rik

We leven in een wereld zonder grote dromen, die grote dromen zijn ingestort. Zoals het communisme. Godsdienst zegt me wie ik ben, hoe ik kan gelukkig worden. Mijn godsdienst zegt me: "ik ben een kind van God", en verder: "alle mensen zijn kinderen van God". Gaat op die manier in tegen een tendens tot eng nationalisme.

De diepste vorm van diversiteit tussen mensen is het man/vrouw-zijn. En die moeten toch ook samenleven! Alle andere vormen van diversiteit dan toch ook!

Ahmed

Godsdienst geeft mensen houvast. Elke dag zijn er in België 7 zelfmoorden – blijkbaar hebben mensen geen weerstand tegen problemen waarmee ze te maken hebben.

Godsdienst moet verdraagzaamheid verspreiden.

Aaron

Ik noem de vrijzinnigheid ook een religie, een zingevingsysteem.

Ahmed

Als ik met de ander in gesprek ga, begin ik me in te leven. Dit maakt me verdraagzaam.

De Koran zegt: de verscheidenheid tussen de mensen beantwoordt aan de wil van God. Van daaruit kies ik voor respect daarvoor. Ook al beschouw ik mijn geloof als 'het ware' (zoals iedereen!).

Jamal

Alle mensen zijn schepselen van God.

Een moslim mag met een christen vrouw trouwen.

Samuel

Een jood mag niet trouwen met een niet-jood. Dit heeft echter niets te maken met racisme, want de bedoeling is de godsdienst te bewaren.

Een vraag: als we de waarheid bezitten, waartoe dient dan nog de dialoog?

Jamal

Niemand kan natuurlijk zeggen dat hij de waarheid voor 100% bezit.

Moderator

Heb je ooit al meegemaakt dat je kon zeggen: de ontmoeting met die andere godsdienst heeft mijn eigen geloof verrijkt?

Ahmed

De nadruk bij christenen op de naastenliefde, hun inzet voor gemarginaliseerde mensen...

De film "Gandhi" die ik onlangs zag, de geweldloosheid waarmee hij zijn tegenstander tot nadenken stemt – als hindoe.

Jamal

We leven ook samen met mensen die ongelovig zijn, daarom moeten we er samen iets van maken. Zaken van mijn geloof die niet schadelijk zijn voor u vormen toch geen probleem? En er zijn toch gezamenlijke waarden.

Over de recente discussie (in de Standaard, met Patrick Loobuyck, over "waardenonderwijs zonder religieuze referentie"): de "neutraliteit" waarvoor sommigen pleiten is als een nieuwe religie, en nog dogmatischer dan de oude religies op dit moment! Aaron verwijst naar gesprekken van hem met Etienne Vermeersch...

Ahmed

Neutraliteit is voor mij: de staat is niet partijdig, en bewaakt dat elke religie zijn ruimte krijgt. Maar nu houdt de staat zich zelfs bezig met het inhoudelijk debat binnen een religie, zoals wanneer ze het hebben over "de hoofddoek is toch niet verplicht volgens de Koran?". Ze demoniseren de hoofddoek.

Moderator

Sluit af met humor, met een citaat van Max Weber (?): "Voor je van gedacht verandert, moet je eerst een gedacht hebben."